

www.bestdergi.net

Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanları ve Müzikten Etkilenme Düzeylerinin İncelenmesi

Şakir Nevruz
Özel Konya Esentepe Koleji, Konya

Bu makaleye atf için (To cite this article):

Nevruz, Ş. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanları ve Müzikten Etkilenme Düzeylerinin İncelenmesi (Investigation of Secondary School Students' Multiple Intelligence Areas and Levels of Music Influence). *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi) (Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal))*, 6(2), 160-178.

Makale Türü (Paper Type):

Araştırma (Research)

Etik Kurul Adı, Onay Tarihi ve Sayısı (Ethics Committee Name, Approval Date and Number):

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu/ 25.03.2021 ve 22.

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi):

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi); bilimsel ve hakemli bir dergi olarak yılda iki kez yayınlanmaktadır. Bu dergide; bilim, eğitim, sanat veya teknoloji ile ilgili özgün kuramsal çalışmalar, literatür incelemeleri, araştırma raporları, sosyal konular, kitap incelemeleri ve araştırma makaleleri yayınlanmaktadır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin daha önce yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere herhangi bir yere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışma amaçları için kullanılabilir. Makalelerinin içeriğinden sadece yazarlar sorumludur. Kullanılan fikir ve sanat eserleri için telif hakları düzenlemelerine riayet edilmesi gerekmektedir. Yazarlar, araştırma ve yayın etiğine uyduklarını beyan ederler. Dergi, makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımı ile ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, eylem, talep, işlem, maliyet veya zarardan sorumlu değildir.

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal):

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal) is published twice a year as a scientific and refereed and journal. In this journal, original theoretical works, literature reviews, research reports, social issues, psychological issues, curricula, learning environments, book reviews, and research articles related to science, education, art or technology are published. The articles submitted for publication must have not been published before or sent to be published anywhere. This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Authors alone are responsible for the contents of their articles. Copyright regulations must be followed for the ideas and art works used. The authors declare that they adhere to research and publication ethics. The journal owns the copyright of the articles. The publisher shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of the research material.

Bu eser, Creative Commons Atf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
(This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.)

Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanları ve Müzikten Etkilenme Düzeylerinin İncelenmesi

Şakir Nevruz

Makale Bilgisi

Makale Tarihi

Gönderim Tarihi:
08 Ocak 2022

Kabul Tarihi:
03 Haziran 2022

Anahtar Kelimeler

Ortaokul
Müzikten etkilenme
Çoklu zeka
Cinsiyet
Sınıf düzeyi

Öz

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeylerinin ilişkisel bir yaklaşımla incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma örneklemini Mersin ve Konya ilindeki 183 ortaokul öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışmada öğrencilerden veri toplamak için çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme ölçekleri kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde Independent Samples t test, One Way ANOVA ve Çoklu Regresyon Analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre katılımcıların genel olarak müzikal zeka alanındaki yeterliklerinin orta düzeyde, diğer zeka alanlarında ise yüksek düzeyde bulunmuştur. Araştırmanın diğer değişkeni müzikten etkilenme de ise orta düzeyde bir dağılım ortaya çıkmıştır. Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeylerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği gözlenmiştir. Son olarak katılımcı öğrencilerinin çoklu zeka alanları ile müzikten etkilenme düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler söz konusudur.

Investigation of Secondary School Students' Multiple Intelligence Areas and Levels of Music Influence

Article Info

Article History

Received:
08 January 2022

Accepted:
03 June 2022

Key Words

Middle school
Influenced by music
Multiple intelligences
Gender
Grade level

Abstract

In this study, it is aimed to examine secondary school students' multiple intelligence areas and their level of being affected by music with a relational approach. The study sample was carried out with 183 secondary school students in Mersin and Konya provinces. In the study, multiple intelligence domains and music influence scales were used to collect data from students. Independent Samples t test, One Way ANOVA and Multiple Regression Analysis techniques were used in the analysis of the research data. According to the research findings, it was found that the proficiency of the participants in the field of musical intelligence was found to be moderate in general and high in other intelligence areas. In the other variable of the study, there was a moderate distribution in being affected by music. It was observed that secondary school students' multiple intelligence areas and levels of being affected by music differed significantly according to gender and class level. Finally, there is a significant relationship between the multiple intelligence areas of the participant students and their level of being affected by music.

Giriş

Günümüz dünyasında bilim, teknoloji, iletişim alanındaki hızlı ve yaygın gelişmeler ve sosyal, politik, sanatsal, ekonomik ve kültürel konularda yeni görüşlerin ortaya çıkması, eğitim sistemlerinde ve öğretim yöntemlerinde köklü değişiklikleri beraberinde getirmektedir (Ahvan & Pour, 2016; Ceran, 2022; Küçüktığı, 2022; Ozturk & Ozturk, 2022; Özkan, 2022). Uzun yıllar boyunca eğitimciler, öğrencileri benzer bir öğretim yöntemleri seti ile tüm öğrencilere bilgiyi iletme için yönetici yaklaşımı kullandığı, öğrencileri homojen bir grup olarak sınıflandırma eğiliminde olan sınıfta geleneksel öğretim yöntemlerini uygulamışlardır (Jackowicz & Ozturk, 2021; Shelley, Chiang, & Ozturk, 2021; Sulaiman vd., 2011). Geleneksel öğretim yaklaşımı ile öğretmenler, bireysel öğrenme stillerinin ve ihtiyaçlarının çeşitliliğine ulaşmanın yollarını bulmakta zorlanırlar. Öğrencilerin öğrenme biçimleri, bir kişinin çevreyi nasıl algıladığını ve çevreyle nasıl etkileşime girdiğini yansıtan bireysel özellikler ve tercihlerle bağlantılıdır (Ahva & Pour, 2016; Hanci, 2022; Hartono & Ozturk, 2022; Johnson & Kaban, 2022; Sulaiman vd., 2011). Her düzeydeki öğrencinin bireysel özellikleri ve bu değişkenlerin öğrenme tercihlerine yansımada çoklu zekâ alanlarının önemli bir yeri olduğu düşünülmektedir.

Gardner'a göre çoklu zekanın biyolojik ve kültürel temelleri vardır. Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı'nı kabul etmenin, sınıf öğretimi açısından öğretmenler için çeşitli çıkarımları vardır. Teori, toplumda üretken bir şekilde işlev görmek için yedi zekanın hepsinin gerekli olduğunu belirtir. Bütün çocuklar aynı şekilde öğrenmedikleri için aynı şekilde değerlendirilemezler. Bu nedenle, bir eğitimcinin her öğrenci için bir "zeka profili" oluşturması önemlidir. Her öğrencinin nasıl öğrendiğini bilmek, öğretmenin çocuğun gelişimini doğru bir şekilde değerlendirmesine olanak sağlayacaktır (Campbell & Campbell, 1999).

Eğitim ve öğrencilerin başarısı bağlamında, çoklu zeka özellikle güçlüdür çünkü ebeveynlere ve öğretmenlere eğitimi bütünsel olarak anlamalarında yardımcı olur. Gardner (1994), çoklu zekanın, ebeveynleri ve öğretmenleri, başarı hakkındaki kendi fikir ve varsayımlarını incelemeye ve çeşitli öğretim yaklaşımlarını dikkate almaya ikna ettiğini söylüyor. Bu öneri, ortaöğretim öğrenci performansı bağlamında çoklu zekayı analiz etmek için güçlü bir mercek sağlar.

Zeka, yaratıcılık ve bilgelik gibi yapıları beceri olarak görme eğilimindeyiz ve kısmen, neredeyse kesinlikle öyleler. Ancak, becerilerden daha fazlasıdır. Her biri aynı zamanda önemli bir tutum bileşeni içerir - özellikle bu yeteneği günlük yaşamın problemlerini çözmede kullanması durumunda. Bu tutumsal ve karar verici bileşen, her zamankinden daha önemli, çünkü insanlığa yönelik pek çok çağdaş tehdit var - küresel iklim değişikliği, salgın hastalıklar, antibiyotiklere karşı bakteri direnci, terörizm, kirlilik ve bir grup otokrat ve otokrat ve onların dalkavuk takipçileri. Okullar, çocuklarda hafızaya dayalı ve bazen analitik düşünmeyi teşvik eden tutumlar geliştirir. Bu kadar sınırlı bir beceri ve tutum seti, günümüz dünyasında tek başına yeterli olmamaktadır (Stenberg vd., 2021). Doğrudan öğretim veya tebeşir ve konuşma olarak adlandırılan geleneksel öğretim şekli, okullarda %50'lik başarısızlık oranının kanıtlandığı gibi, tüm öğrenciler için başarılı olmamıştır (Snyder, 1999). Bunun gibi istatistikler ciddi bir eğitim sorununu gösteriyor. Türkiye'de 21. yy eğitim ideallerinin bir eğitimi tamamlaması, sadece geleneksel bir zeka testinde yüksek puanlar alabilenler için olmamalıdır (Akdeniz vd., 2016). 1983 yılında

Howard Gardner, dokuz farklı zekanın varlığını açıklayan Çoklu Zekâ teorisini geliştirmiştir: Bunlar Bedensel/Kinestetik, Varoluşsal, Kişilerarası, Kişilerarası, Mantıksal/Matematiksel, Müzikal, Doğacı, Sözel/Dilsel ve Görsel/Uzamsaldır (Gardner, 1997: s. 8).

Aşağıdakiler, dokuz çoklu zeka alanına dayalı kişisel öğrenme stilleridir.

1. Bedensel/Kinestetik Zeka, fikirleri ve duyguları ifade etmek için tüm bedeni kullanma yeterliliği ve bir şeyleri üretmek veya dönüştürmek için bedeni kullanma yeterliliğidir (Gardner, 1983, s. 205-236).
2. Varoluşsal Zeka, maneviyatı takdir etmek ve yaşamla ilgili soruları anlamaktır. Bu zeka, evrendeki insan varlığını keşfetmekle ilgilidir (Gardner, 1999: s. 115).
3. Kişilerarası Zeka, bir bireyin başkalarının ruh hallerini, amaçlarını, motivasyonlarını ve duygularını algılamadaki yeterliliğidir (Gardner, 1983: s. 237-276).
4. İçsel Zeka, özünde temellenen olumlu bir benlik kavramına ve yaşam yönüne sahiptir. Kendini tanıma ve bu bilgiye dayalı olarak kendini değiştirme becerisi (s. 237-276).
5. Mantıksal-Matematiksel Zeka, sayıları manipüle etme ve anlama becerisini ve etkili bir şekilde akıl yürütme becerisini içerir (s. 128-169).
6. Müziksel Zeka, çeşitli müzik formlarını takdir etme, ayırt etme, besteleme ve icra etme yeteneğidir (s. 99-127).
7. Doğal Zeka, doğada karşılaşılan şeyleri takdir etme, kategorize etme, sınıflandırma, açıklama ve bunlarla bağlantı kurma yeteneğidir (Gardner, 1999: s. 115).
8. Sözel/Dilsel Zeka, yazılı veya sözlü kelimeleri verimli bir şekilde anlama, kullanma ve manipüle etme yeteneğidir (Gardner, 1983: s. 73-98).
9. Görsel/Uzamsal Zeka, bir görüntüyü veya durumu görebilme ve görünümü dönüştürmek veya iyileştirmek için değiştirilebilecek alanları hızla değerlendirebilme ile karakterize edilir (s. 170-204).

Gardner'in Ç.Z.K.'da, zekâ alanlarının her biri diğerinden bağımsız olmasına karşın, herhangi bir aktivite esnasında bu zekâ alanlarından bir kaçının aynı anda aktif olması söz konusudur. Müzik yapan ya da ilgilenen kişilerin sağ beyinlerinin aktif olmasının yanında sol beynin de aktif olması bunun önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Müzik yapma eylemi pek çok işlemi birlikte yapmayı getiren zihinsel ve bedensel bir süreçtir (Çuhadar, 2017). Beceriler (veya "yetenekler" olarak adlandırılan beceri setleri) ve duyuşsal özelliklerin birlikte gitmesi gerekir. Tarihsel olarak, duyuşsal özellikler becerilerden farklı olarak görülmüştür. Bununla birlikte, giderek daha fazla araştırmacı, becerilerin etkili olabilmesi için bir paketin, duyuşsal özellikler bileşenlerinin yanı sıra kişilik bileşenlerini de içeren bir paketin parçası olması gerektiğini kabul ediyor (Ackerman ve Kanfer 2020; Sünbül, 2000).

Çoklu zeka en azından kısmen öğretilir. Nasıl? Gençleri, sorunların birden çok pencereden ve bunların etkileşimlerinden çözülebileceğinin farkına varmalarını sağlayarak. Böyle bir öğretim, meta-zekâda olağanüstü artışlarla sonuçlanmayabilir. Bununla birlikte, eğitimimiz analitik zeka penceresini aşırı vurguluyor. Öğrenciler yaratıcı, pratik ve bilgeliğe dayalı seçeneklere sahip olduklarını öğretmek ve onlara bu seçeneklerin ne olduğunu öğretmek (Sternberg vd., 2009) onları, aksi halde kullanmayı düşünmeyecekleri şekilde sorunlara yaklaşmaya

teşvik edebilir. Bununla birlikte çoklu zeka kurmanın ele alırken öğrenme alanlarının rolünü dikkate almak gerekmektedir. Bireyler bir şekilde matematikte, sosyal bir içerikte ya da sanatsal bir etkileşim ya da aktivitede ilgili-ilişkili zeka boyutlarını aktif olarak kullandığı düşünülmektedir (Demirel, 2004; Sünbül, 2010). Bu kapsamda sanatın önemli birleşenlerinden birisi olan müzik alanı ve ilişkili değişkenler öğrencilerin zeka alanlarından etkilenmekte ya da etkilemektedir.

Müzik dinleme, icra etme, etkileşimde bulunma endüstrileşmiş toplumda her yerde ve sürekli bir olgudur. Bireyler haftada ortalama 18 saat müzik dinler (bazı katılımcılar bunun iki katından fazlasına ulaşır) (Greasley & Lamont, 2011). Müzik, seyahat, yemek yeme, egzersiz, çalışma ve akademik etkinlik gibi bir dizi aktiviteye eşlik eden insanların uyanık olduğu saatlerin %44 ila %68'i arasında etkileşim kurulan bir olgudur (Juslin vd., 2008; North, Hargreaves & Hargreaves, 2004). Müzik ulaşım, mağazalar, restoranlar ve spor alanları gibi birçok kamusal ortamda bulunurken, kişinin kendi seçtiği bireysel müzik dinleme, müzikle etkileşimin önemli bir yönünü temsil eder. North ve arkadaşları (2004) müzik dinleme eyleminin %37'sinin tek başına yapıldığını ve bunların %82'sinde bireylerin kendi seçtiği müzik parçaları olduğunu bildirmiştir. Benzer şekilde, Greasley ve Lamont (2011) müzik dinleme ve etkileşim deneyimlerinin %55'inin katılımcıların yalnızken gerçekleştiğini buldu. Müzik dinleyicileri tarafından seçildiğinde müziğe duygusal tepkilerin daha güçlü olduğu gösterilmiştir (Sloboda, O'Neill & Ivaldi, 2001) ve kişisel dinleme cihazlarının bulunabilirliği ve taşınabilirliğindeki artış, insanların artık müzik seçebildiğini ve müzik kitaplıklarını giderek artan bir yelpazede seçebildiğini göstermektedir. Araştırmalar ayrıca akademik etkinlikler ile müzik ve müzik tercihinin yönleriyle de ilişkileri ortaya koymuştur. Deneysel bir çalışmada Sallavanti, Szilagyı ve Crawley (2016) dinleyicilerin bilişsel amaçlar için daha karmaşık müzik ve duygusal amaçlar için daha az karmaşık müzik tercih ettiğini ortaya koymuştur. Schäfer ve Sedlmeier (2009), ne olursa olsun, en sevdikleri müzik için güçlü tercihleri olan bireylerin aynı zamanda kendi kimliğini ifade etme açısından müzik iletişimsel işlevlerini de vurguladılar (Krause, Hargreaves & MyTunes, 2012). Ruh hali, uyarılma ve duygusal faydalar tüm tarzlarda ortak olsa da, farklı tarzdaki hayranların kendi tercih ettikleri müziğin farklı işlevlerini sergiledikleri görülmüştür.

Tarih boyunca insan kültüründe her yerde bulunan müzik, hem zengin akustik yapısı, hem de müzikal sözdizimi olarak adlandırılan hiyerarşik ilkeler etrafında organize edilen çoklu ses özelliklerini ve paralel algısal, bilişsel ve duygusal süreçleri içeren benzersiz ve karmaşık bir olgudur. müziği deneyimlediğimizde ortaya çıkar (Janata, 2015, Hallam, Cross & Thaut, 2016). Yapısal olarak müzik, gürlük (seslerin yoğunluğu), perde (seslerin alçaktan yükseğe bir ölçekte düzenlenmesi) ve tını (sesleri farklılaştıran kalite) gibi düşük seviyeli müzik özellikleri dahil olmak üzere çeşitli soyutlama düzeylerinin çeşitli özelliklerini içerir. aynı perde ve ses yüksekliği) ve tonalite (müzik anahtarlarını, akorları ve melodileri oluşturan perdelerin görelisi yapısı) ve ritim (ses olaylarının zaman içindeki organizasyonu) gibi üst düzey müzik özellikleri. Bu özelliklerin algılanması, geliştirme sırasında belirli müzik türlerine maruz bırakılarak ve kültürelme yoluyla örtük öğrenme yoluyla büyük ölçüde otomatik olarak kazanılır (Tillmann, Bharucha & Bigand, 2000; Krumhansl & Cuddy, 2010).

Müzik, farklı akustik bileşenlerden oluşan yapılandırılmış ses olarak görülebilse de, biz insanların müzik dinlemesinin temel nedeni, güçlü ve canlı duygular uyandırması ve ruh halini etkileme yeteneğidir (Zentner,

Grandjean & Scherer, 2008). Günlük yaşamda, müzik en çok duygusal öz-düzenlemede kullanılır (Saarikallio, 2010) ve müzik ayrıca stres, kaygı ve depresyonun hafifletilmesinde kapsamlı terapötik değere sahiptir (Bradt, Dileo & Potvin, 2013; Aalbers vd, 2017). Müziğe estetik tepkiler gibi müzik bilişinin bazı yönleri (McDermott vd., 2016) kültüre bağlı gibi görünse de, müzikle uyandırılan duygularda evrensel bir bileşen var gibi görünüyör (Fritz vd., 2009). Müzikle uyarılan duygular üç temel boyut üzerinden yorumlanabilir: değerlik (hoş olmayandan hoşla giden bir duygusal deneyime kadar olan süreç), uyarılmışlık (düşükten yüksek düzeyde uyarılmaya doğru giden bir süreklilik) ve yoğunluk (zayıftan güçlüye uzanan bir duygusal deneyime süreklilik) (Russell vd., 2009; Salakka vd., 2021).

Müziğin en yaygın özelliklerinden biri, anlamları temsil etme veya ifade etme gücüdür (Cespedes-Guevara & Eerola, 2018). Dünyanın her yerinde insanlar müziği, ulusal kimliklerden dini ve siyasi ideolojilere, özel kişisel çağrışımlara kadar çok çeşitli anlamları sembolize etmek için kullanırlar (Schubert, 2009; Clayton, 2016). Bu anlam çeşitliliği arasında müziğin duyguları temsil etme veya ifade etme yeteneği, müziğin ticari ortamlarda, televizyonda, sinemada ve internette her yerde bulunmasının ana nedenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır (North ve Hargreaves, 2008). insanların buna bu kadar çok zaman, enerji ve para ayırmasının ana motivasyonları (Kawase & Obata, 2016; Lamont vd., 2016). Gelişmiş toplumlarda müzik, duyguları yaratmak, geliştirmek ve değiştirmek için en önemli stratejilerden biri haline gelmiştir (Juslin ve Laukka, 2004 ; Batt-Rawden ve DeNora, 2005 ; Saarikallio, 2011 ; van Goethem ve Sloboda, 2011).

Son yirmi yılda, müziğin duygusal gücü, iki fenomene odaklanan psikoloji araştırmacılarından artan bir ilgi gördü: müziğin duyguları uyandırma yeteneği ve bunları ifade etme yeteneği. Bu ikinci araştırma dizisi, belirli müzik yapılarının dinleyicilerin duygu algısıyla nasıl ilişkili olduğuna dair etkileyici miktarda kanıt toplamış olsa da (Gabrielsson, 2009; Juslin ve Timmers, 2010), duygusal ve duygusal olmayanın zenginliğini ve çeşitliliğini yakalamamıştır. - müziğin günlük bağlamlarda temsil ettiği duygusal anlamlar. Aksine Temel Duygular teorik çerçevesinden etkilenmiştir (Panksepp, 2000), müzik psikolojisindeki çoğu araştırmacı, araştırmalarını müziğin, genellikle Mutluluk, Üzüntü, Korku ve Öfke ve bazen de hassasiyet veya sevgi olmak üzere sınırlı bir dizi “temel duygu” ifade etme yeteneğiyle sınırladı (Mohn ve diğerleri, 2010; Juslin, 2013; Koelsch, 2014; Eerola ve Vuoskoski, 2013). Russell'ın (1980) döngüsel modelinden etkilenen diğer araştırmacılar, daha temel duygulanım boyutları (genellikle uyarılma ve değerlik, örneğin, Gomez ve Danuser, 2007; Egermann ve diğerleri, 2009), diğerleri diğer boyutları (örneğin, gerilim ve enerji, örneğin, Illie ve Thompson, 2006, 2011) veya duygusal sıfatların geçici listelerini (Leman ve diğerleri, 2005) kullanmıştır.

Müzikle etkileşimim bireylerin sosyal, duygusal, bilişsel ve çok yönlü gelişimini etkilediği gibi dinlenen müzik türleri de duygu durumlarını ve davranışlarını etkilemektedir. Gerçekleştirilen araştırmalar göstermektedir ki müzik türlerinin her biri bireylerin davranışlarını, düşüncelerini, duygu durumlarını ve çok yönlü olarak akademik gelişimlerini etkilemektedir (Güner, 1995; Guéguen, Jacob & Lamy, 2010; Özgan, 2013; Yağışan, Sünbül & Yücebalan, 2007a). Müzikle etkileşim kuran bireyin yaşı, cinsiyeti, bulunduğu ortamlar, eğitim durumları ve yaşadığı ülkenin müzik dinleme tercih, ilgi ve tutumları üzerinde önemli bir etkisi olduğu tespit edilmiştir (LeBlanc vd., 1999; Uzun, 2018). Fakat, bu değişkenlerin her biri karmaşık etkileşimlere dahil olduğu için her

ülkede aynı şekilde sonuç alınamamıştır. Yani müzik psikolojik, sosya ve akademik işlevleri açısından incelenirse görülmektedir ki bireyler arasında bağlar kurmakta, ortak duygu ve düşüncelerin oluşmasını sağlamakta ve onları motive etmektedir(Kirschner & Tomasello, 2010; North & Hargreaves, 1999). Ortaokul dönemindeki çocukların gelişim özellikleri açısından davranışları üzerinde birçok etken bulunabilmektedir. Bunlar arasında sosyal medya, akran ilişkileri, öğretmen, aile, sınıf düzeyi ve cinsiyet gibi etmenler vardır. Müzik de ortaokul öğrencilerinin çok yönlü gelişimleri üzerinde oldukça etkilidir. Dinlenen müzik türleri benlik saygısı ve benlik kavramlarına etki etmektedir. Belirli müzik tarzları, sosyal ve kültürel bağlamlarda büyüyen ortaokul öğrencilerinin kimlik gelişimi üzerinde bir etkiye sahiptir (Guéguen, Jacob & Lamy, 2010; Güner, 1995; Özgan, 2013; Uzun, 2018; Yağışan, Sünbül & Yücalan, 2007b). Bununla birlikte bu çağdaki çocukların akademik tercihleri, öğrenme stilleri ve çoklu zeka alanları gibi akademik faktörlerin de onların müzik ilgi, tutum ve etkilenme düzeylerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Nu amaçla çalışmada aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

Alt Problemler

1. Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenmeleri ne düzeydedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenmeleri düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenmeleri düzeyleri sınıf değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları onların müzikten etkilenme düzeylerini ne derece etkilemektedir?

Yöntem

Ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeylerinin incelendiği bu çalışma 2019 yılı Ocak ve Haziran ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, nedensel karşılaştırma ve korelasyonel araştırma desenlerine uygun olarak yürütülmüştür. Nedensel karşılaştırma deseni, üzerinde çalışılan problem, olay, olgu, değişken ya da konuyu, farklılık arz eden grupları birbiriyle karşılaştırarak incelemeyi amaçlayan araştırma yöntemidir. Bu araştırma deseninde üzerinde çalışılan konu ve olay, araştırmacının yönlendirmelerinden ve manipülasyonlarından bağımsız olarak ortaya çıkmıştır. Bu desende karşılaştırma yapılacak grupların oluşumunda araştırmacının herhangi bir etkisi ve müdahalesi söz konusu değildir (De Vaus, 1990). Nedensel karşılaştırma deseni kullanılarak bu çalışmada; Ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeyleri cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre karşılaştırılarak incelenmiştir.

Korelasyonel araştırmalar ise, herhangi bir müdahale, etki ve manipülasyon olmaksızın iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma yöntemidir. Bu araştırma yöntemi ile elde edilen ilişkilerden yola çıkarak bazı sonuçları tahmin etme fırsatı oluşturulabilmektedir. Nedensel karşılaştırma deseninde neden sonuç ilişkisi üzerinde durulurken, korelasyonel araştırma yönteminde daha çok değişkenlerin birlikte değişimi ele alınmaktadır. Korelasyonel araştırma yönteminde ulaşılan sonuçlar neden-sonuç ilişkisinin olabileceği konusunda

sadece bir fikir vermektedir (Kumar, 1996; Purpura, 2011). Korelasyonel araştırma deseni temelinde bu araştırmada; ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Bu araştırmanın evrenini, Konya ve Mersin il merkezinde bulunan özel ortaokullarda öğretim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin seçiminde kolayda örnekleme yöntemi temel alınmıştır. Yani araştırmaya ortaokul öğrencileri kolay ulaşılabilir ve dolayısıyla iletişim kurması kolay bir grup içinden seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin aileleri, araştırmacıların davetine olumlu yanıt veren ve online anket ve ölçeğe katılmayı kabul etmişlerdir. Çalışmaya gönüllü katılım esas alınmıştır. Tüm çalışma katılımcıları, istedikleri zaman onaylarını geri çekebilecekleri konusunda bilgilendirilmiştir. Çevrimiçi anket GoogleForm'larda erişime açılmıştır. Kartopu örneklemini izleyerek (Bryman, 2016), ilk katılımcılar (araştırmacının kişisel iletişiminden, daha önceden etkileşim sağlanan ortaokul öğrencileri) sosyal platformlar aracılığıyla online ölçekleri katılım sağlamak üzere davet edildi. İlk katılımcılar için onay alındıktan sonra, ankete uygun olan herkesi davet etmeye teşvik edildiler. Toplam 190 ortaokul öğrencisi ankete katıldı ve 183'ü geçerli yanıt verdi. Eksik Değer Analizi ve Little'ın (1995) MCAR testi yapıldıktan sonra, verilerin rastgele tamamen eksik olduğu sonucuna varılan 7 vaka eksik değerlerden dolayı çalışmadan çıkarıldı. Böylelikle toplam 183 ortaokul öğrencisi katılımcı ile araştırma süreçleri gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Müzikten Etkilenme Ölçeği

Müzikten Etkilenim Ölçeği, Uzun (2018) tarafından geliştirilmiş 28 maddeden oluşan Likert tipi bir ölçektir. Müzikten Etkilenim Ölçeği' ne ilişkin açıklayıcı faktör analizi ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri tek boyutlu bir yapıyı ortaya çıkarmıştır. Gerçekleştirilen Açıklayıcı faktör analizleri sonu Müzikten etkilenim ölçeğinin KMO değeri 0.957 ve Barlett Küresellik Testin anlamlı düzeyde bulunmuştur. Ölçeğin tek boyutlu yapısı, toplam varyansın %61.856'ini açıklamaktadır. Bu tek faktörün güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alpha), katsayı 0.957 bulunmuştur. Bu araştırma örnekleminde gerçekleştirilen analizlerle müzikten etkilenim ölçeğinin Cronbach Alfa Güvenirliği .94 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular, ölçeğin ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenimlerini ölçmede güvenilirlik ve geçerlik koşulunu yerine getirdiğini göstermektedir.

Çoklu Zeka Ölçeği

Çalışmada kullanılan iki ölçekten birisi de, Susar (2006) tarafından geliştirilen ve "Ortaokul öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına ilişkin düşüncelerini" belirlemeyi amaçlayan "Çocuklar İçin Çoklu Zekâ Ölçeğidir." Her bir zekâ alanına ilişkin oluşturulan bölümlerin madde sayılarının eşit olması göz önünde bulundurularak, her boyut için 10 maddeye yer verilmiştir. Yapılan faktör çözümlemesi sonucunda ÇİÇZÖ'nün geçerlilik ve güvenilirliği test edilmiştir. Ölçeğin tümü için yapılan çözümlemelerde ilkökul örnekleminde Cronbach's Alpha 0,94 olarak tespit edilirken, deneysel bir çalışmada ise Cronbach's Alpha 0,86 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmanın örnekleminde Çoklu Zeka Ölçeğinin Cronbach Alfa güvenilirliği .85 olarak hesaplanmıştır.

Veri Analiz Teknikleri

Araştırmaya katılımı sağlanan ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme düzeylerini belirlemek için, araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerden elde edilen verilere ait ortalama, çarpıklık, basıklık, standart sapma, en düşük ve en yüksek değerler hesaplanarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar ortaokul öğrencilerine ait çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme ölçek puanlarının normal dağılım göstermesi (Yurt, 2011) nedeniyle çalışmada parametrik istatistik teknikleri kullanılmıştır.

Bu kapsamda Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanlarına ve müzikten etkilenme düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasında t testi, sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasında ise F testi teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanlarının müzikten etkilenme düzeyleri üzerindeki etkisini test etmek için regresyon analizi tekniği kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, öğrencilerin çoklu zeka alanları ve müzikten etkilenme puan ortalamaları arasındaki ilişkiler, cinsiyete ve sınıf düzeyine göre incelenmektedir. Açıklama ve tartışmalarda, amaçlar bölümünde belirlenen sıra izlenmektedir. Amaçlar bölümünde sıralanan maddeler, bölüm başlığı olarak ele alınmakta, o sorunun cevabı olacak bilgiler, o başlık altında açıklanmaktadır.

Tablo 1. Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanlarına İlişkin Betimsel Veriler

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss
Sözel	182	22	49	38,14	5,73
Matematiksel	183	25	50	40,37	5,71
Görsel	183	16	49	37,49	5,93
Müzikal	183	10	50	33,45	9,13
Kinestetik	183	19	50	39,49	6,23
Sosyal	183	28	50	40,68	5,48
Kişisel	183	20	50	40,13	5,40
Doğacı	183	12	50	36,44	8,88

Tablo 1 incelendiğinde sözel, matematiksel, görsel, müzikal, kinestetik, sosyal, kişisel ve doğacı zeka alanları toplam puanlarının 12-50 arasında değişen değerler aldığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin sözel, matematiksel, görsel, müzikal, kinestetik, sosyal, kişisel ve doğacı zeka alanları puan ortalamaları sırası ile 38.14; 40.37; 37.49; 33.45; 39.49; 40.68; 40.13 ve 36,44 olarak hesaplanmıştır. Her bir zeka alanında 10 ölçek maddesi bulunduğu göz önüne alındığında katılımcıların müzikal zeka alanındaki yeterliklerinin orta düzeyde, diğer zeka alanlarında ise yüksek düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenme puanlarının 3.10-3.90 arasında değişen değerler aldığı anlaşılmaktadır. Katılımcı öğrencilerin müzikten etkilenme puan ortalaması 3,29 olarak hesaplanmıştır. Bu değere göre ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenmelerinin *orta düzeyde* olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Ortaokul Öğrencilerinin Müzikten Etkilenme Düzeylerine İlişkin Betimsel Veriler

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss
Müzikten etkilenme	183	3,10	3,90	3,29	0,15

Tablo 3' deki bulgulara bakıldığında ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre çoklu zeka alanlarının değişip değişmediği t testi istatistiği ile analiz edilmiştir. t değerleri Sözel zeka için 2.595; matematiksel zeka alanı için 0.072; görsel zeka alanı için 3.606; müzikal zeka için 4.124; kinestetik zeka alanı için 1.925; Sosyal zeka alanı için 4.202; kişisel zeka alanı için 1,016 ve doğacı zeka alanı için ise 2.026 olarak hesaplanmıştır. Bu t değerlerine göre ortaokul öğrencilerinin sözel, kinestetik ve kişisel zeka alanlarının cinsiyet değişkenine göre önemli ölçüde farklılaşmadığı söylenebilir. Bununla birlikte matematiksel, görsel, müzikal, sosyal ve doğacı zeka alanlarında cinsiyet değişkenine bağlı anlamlı farklar bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için incelenen ortalama değerlere göre kız öğrencilerin erkek akranlarına kıyasla sözel, görsel, müzikal, sosyal ve doğacı zeka alanlarında anlamlı düzeyde yüksek ortalamalar elde ettikleri ve kendilerini güçlü hissettikleri görülmüştür.

Tablo 3. Ortaokul Öğrencilerinin Cinsiyetleri Açısından Çoklu Zeka Alanları Puanları ile İlgili Ortalama, Standart Sapma ve t Değerleri

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	P
Sözel	Kız	105	39,31	6,205	2,595	0,010
	Erkek	78	37,13	5,108		
Matematiksel	Kız	105	40,40	5,748	0,072	0,942
	Erkek	78	40,34	5,698		
Görsel	Kız	105	39,15	5,784	3,606	0,000
	Erkek	78	36,08	5,714		
Müzikal	Kız	105	36,35	7,623	4,124	0,000
	Erkek	78	30,99	9,608		
Kinestetik	Kız	105	40,44	6,142	1,924	0,056
	Erkek	78	38,68	6,214		
Sosyal	Kız	105	42,45	4,983	4,202	0,000
	Erkek	78	39,18	5,461		
Kişisel	Kız	105	40,57	5,163	1,016	0,311
	Erkek	78	39,76	5,594		
Doğacı	Kız	105	37,87	9,116	2,027	0,044
	Erkek	78	35,22	8,526		

Tablo 4. Ortaokul Öğrencilerinin Sınıf Düzeyleri Açısından Çoklu Zeka Alanları Puanları ile İlgili Ortalama, Standart Sapma ve F Değerleri

	Sınıf	N	\bar{X}	Ss	t	P
Sözel	5	44	37,55	4,962	7,725	0,000
	6	49	40,00	5,208		
	7	45	37,76	5,686		
	8	44	37,05	5,855		
Matematiksel	5	44	41,80	4,391	6,432	0,000
	6	49	42,04	5,115		
	7	46	39,89	5,599		
	8	44	37,59	6,564		
Görsel	5	44	38,77	4,894	1,292	0,279
	6	49	37,65	7,233		
	7	46	37,20	5,852		
	8	44	36,34	5,256		
Müzikal	5	44	34,52	9,566	2,316	0,077
	6	49	35,67	9,109		
	7	46	31,57	8,876		
	8	44	31,86	8,550		
Kinestetik	5	44	40,75	6,055	6,065	0,001
	6	49	41,41	5,176		
	7	46	39,09	6,359		
	8	44	36,50	6,330		
Sosyal	5	44	40,34	4,908	1,390	0,247
	6	49	41,98	5,375		
	7	46	39,80	6,076		
	8	44	40,50	5,415		
Kişisel	5	44	40,27	5,046	1,960	0,122
	6	49	41,57	5,164		
	7	46	39,37	5,575		
	8	44	39,18	5,637		
Doğacı	5	44	40,07	6,652	18,149	0,000
	6	49	39,73	7,402		
	7	46	36,26	8,095		
	8	44	29,32	9,039		

Tablo 4'deki bulgulara bakıldığında ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre çoklu zeka alanlarının değişip değişmediği F testi istatistiği ile analiz edilmiştir. F değerleri sözel zeka için 7.72; matematiksel zeka alanı için

6.43; görsel zeka alanı için 1.29; müzikal zeka için 2.31; kinestetik zeka alanı için 6.06; Sosyal zeka alanı için 1.39; kişisel zeka alanı için 1.96 ve doğacı zeka alanı için ise 16.14 olarak hesaplanmıştır. Bu F değerlerine göre ortaokul öğrencilerinin görsel, müzikal, sosyal ve kişisel zeka alanlarının öğrenim gördükleri sınıf türüne göre önemli ölçüde farklılaşmadığı söylenebilir. Bununla birlikte sözel, matematiksek, kinestetik ve doğacı zeka alanlarında sınıf düzeyine bağlı anlamlı farklar bulunmuştur. Farkın kaynağını ortaya koymak için gerçekleştirilen Sheffe testi analizlerine göre sözel zeka alanlarında 6. Ve 7. Sınıfların; matematiksel, kinestetik ve doğacı zeka alanlarında 5. Ve 6. Sınıfların diğer sınıflara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek ortalamalar elde ettikleri ve kendilerini güçlü hissettikleri görülmüştür.

Tablo 5. Ortaokul Öğrencilerinin Cinsiyeteri Açısından Müzikten Etkilenme Düzeyi Puanları ile İlgili Ortalama, Standart Sapma ve t Değerleri

		N	\bar{X}	Ss	t	p
Müzikten etkilenme	Kız	105	3,28	0,15	1,132	0,259
	Erkek	78	3,31	0,15		

Tablo 5'deki bulgulara bakıldığında ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzikten etkilenme düzeylerinin değişip değişmediği t testi istatistiği ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda katılımcıların cinsiyetlerine göre müzikten etkilenme puanları arasında 1.132 t değeri hesaplanmıştır. Bu t değerine göre ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenme düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre önemli ölçüde farklılaşmadığı söylenebilir.

Tablo 6. Ortaokul Öğrencilerinin Sınıf Düzeyleri Açısından Müzikten Etkilenme Düzeyi Puanları ile İlgili Ortalama, Standart Sapma ve F Değerleri

	Sınıf	N	\bar{X}	Ss	F	p
Toplam	5	44	3,41	0,15	2,948	0,042
	6	49	3,33	0,15		
	7	46	3,27	0,16		
	8	44	3,17	0,14		

Tablo 6 'daki bulgulara bakıldığında ortaokul öğrencilerinin sınıf değişkenine göre müzikten etkilenme düzeylerinin değişip değişmediği F testi istatistiği ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda katılımcıların sınıf düzeylerine göre müzikten etkilenme puanları arasında 2.948 F değeri hesaplanmıştır. Bu F değerine göre ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenme düzeylerinin sınıf değişkenine göre önemli ölçüde farklılaştığı söylenebilir. Sheffe testi analizlerine göre 5. Ve 6. Sınıf öğrencilerinin 8. Sınıf öğrencilerine kıyasla anlamlı olarak yüksek müzikten etkilenme düzeyine sahip oldukları bulunmuştur.

Tablo 7'de, ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanlarının müzikten etkilenme düzeyleri üzerindeki etkisini test etmek için geliştirilen regresyon analizi sonuçları görülmektedir. Analizlere göre bağımsız değişken olan çoklu zeka ölçeği puanlarının müzikten etkilenme düzeyi puanları üzerindeki etkisini gösteren regresyon modelinin anlamlı olduğu görülmektedir ($R=0.61$; $R^2=0.473$; $p<0.05$). Ortaokul öğrencilerinin çoklu zekaları müzikten

etkilenme düzeyi puanlarındaki toplam varyansın yaklaşık %47.3'ünü açıklamaktadır. Bu anlamlılık yüksek düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Hesaplanan standardize yol katsayılarına ait anlamlılık değerleri incelendiğinde, çoklu zeka alanlarına ilişkin yordayıcı değişkenlerden sadece müzikal zeka boyutunun müzikten etkilenme düzeyinin anlamlı yordayıcısı olduğu anlaşılmaktadır ($p < 0,05$).

Tablo 7. Ortaokul Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanlarının Müzikten Etkilenmelerini Yordama Düzeyine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

	Beta (β)	Standart Hata	Standardize Beta (β)	t	p
(Constant)	2,715	0,044		62,031	0,000
Sözel	-0,001	0,001	-0,037	-0,706	0,481
Matematiksel	0,002	0,001	0,057	1,399	0,164
Görsel	0,000	0,001	-0,017	-0,354	0,724
Müzikal	0,015	0,001	0,719	12,967	0,000
Kinestetik	0,001	0,001	0,034	0,625	0,533
Sosyal	0,000	0,001	0,006	0,140	0,889
Kişisel	0,002	0,001	0,054	1,246	0,214
Doğacı	-0,001	0,001	-0,066	-1,391	0,166

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Konya ve Mersin ilinde öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmanın bulgularına göre katılımcıların müzikal zeka alanındaki yeterliklerinin *orta düzeyde*, diğer zeka alanlarında ise *yüksek düzeyde* olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca çalışmada matematiksel, görsel, müzikal, sosyal ve doğacı zeka alanlarında cinsiyet değişkenine bağlı anlamlı farklar bulunmuştur. Çalışmada kız öğrencilerin erkek akranlarına kıyasla sözel, görsel, müzikal, sosyal ve doğacı zeka alanlarında daha yüksek ortalamalar elde ettikleri görülmüştür. Bu bulgular Chan (2001), Furnham ve Budhani (2002), Kaur ve Chhikara (2008), Gürçay ve Eryılmaz (2005), Kabataş (2006), Kurt, Çinici ve Demir (2011), Loori (2005), Snyder (2000) tarafından gerçekleştirilen araştırmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Kaur ve Chhikara (2008), ortaokul düzeyindeki ergenler arasında çoklu zekâ alanlarına göre cinsiyet faktörünün etkisini araştırmıştır. Bu araştırmanın bulgularına göre, dilsel, mantıksal, ritmik ve bedensel zeka alanlarında cinsiyete özgü farklar söz konusudur. Özellikle dilsel ve müzik zeka alanları olma üzere zeka alanlarının birçok boyutunda kızlar daha yüksek düzeylere sahiptir.

Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre sözel, matematiksel, kinestetik ve doğacı zeka alanlarında sınıf düzeyine bağlı anlamlı farklar bulunmuştur. Analizlerine göre sözel zeka alanlarında 6. ve 7. Sınıfların; matematiksel, kinestetik ve doğacı zeka alanlarında 5. ve 6. Sınıfların diğer sınıflara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek ortalamalar elde ettikleri ve kendilerini güçlü hissettikleri görülmüştür. Bu bulgular Mokhtar, Majid ve Foo (2008), Sharifi (2008), Tekin (2009), Yenice ve Aktamış (2010), Yenilmez ve Çalışkan (2011) tarafından gerçekleştirilen araştırmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bu ortaokul ve lise düzeyinde gerçekleştirilen bu

araştırmaların bulgularına göre sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin çoklu zeka alanlarındaki yetkinlikleri azalmaktadır. Tüm çalışmalarda özellikle son sınıflardaki öğrencilerin daha düşük düzeylerde çoklu zeka alan yeterliliklerine sahip oldukları görülmektedir.

Bu çalışmada ele alınan bir diğer değişken ise katılımcıların müzikten etkilenmeleri konusundadır. Araştırma bulgularına göre ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenmelerinin *orta düzeyde* olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların müzikten etkilenme düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği görülmüştür. Bu bulgular Abt (2000), Erdem (2011), Hering (2005), Kalay (2008), Lull (2000) ve Winter ve Kagelmann (1997) gerçekleştirdiği araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmalarda özellikle ortaokul ve ergenlik çağındaki çocukların müziğe ilgisi ve etkilenme düzeyleri kısmen yükseklik göstermektedir. Bu çalışmaların bulgularıyla desteklediği üzere her iki cinsiyetin müziğe yönelik ilgi ve etkilenmelerinin benzer yoğunlukta olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada bir diğer değişken olarak katılımcıların sınıf düzeyleri ile müzikten etkilenmeleri arasındaki ilişkilere cevaplar aranmıştır. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin müzikten etkilenme düzeylerinin sınıf değişkenine göre önemli ölçüde farklılaştığı görülmüştür. İleri analizlere göre 5. Ve 6. Sınıf öğrencilerinin 8. Sınıf öğrencilerine kıyasla anlamlı olarak yüksek müzikten etkilenme düzeyine sahip oldukları bulunmuştur. Bu bulgular Kara (2020), Kaleli (2020), Kılınçer (2021), Kibici (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Bu çalışmalarda da ifade edildiği gibi özellikle son sınıflardaki öğrencilerin LGS sınavlarına odaklanmaları, sınav sistemli yaklaşımların ağır baskısı, aile, öğretmen ve okulların sanatsal ve kültürel aktivitelerden ziyade akademik beklentilere sahip olmaları özellikle son sınıflardaki öğrencilerin düşük müzikten etkilenme düzeylerine sahip olmasının nedeni olabilir.

Araştırmada son olarak ele alınan bulgu ise ortaokul öğrencilerinin çoklu zeka alanları ile müzikten etkilenme düzeyleri arasındaki ilişkiler konusundadır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin çoklu zeka alanları müzikten etkilenme düzeyini anlamlı olarak etkilenmektedir. Araştırma bulguları iki değişken arasında yüksek düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. İleri analizlere göre, çoklu zeka alanlarına ilişkin yordayıcı değişkenlerden sadece müzikal zeka boyutunun müzikten etkilenme düzeyinin anlamlı yordayıcısı olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu Çoklu Zeka Kuramının temel ilkeleri ile tutarlılık göstermektedir. Gardner'a (1997) göre çeşitli müzikal çoklu zeka alanı güçlü olan bireyler müzik formlarını takdir etme, ilgi duyma, etkilenme, ayırt etme, besteleme ve icra etme gibi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri yoğun bir şekilde sergilemektedir. Bu yönüyle müzikal zekası güçlü olan öğrenciler müziğe ve müzik formlarına daha fazla ilgi göstermiş ve etkilendiklerini ifade etmiştir.

Araştırmada, çoklu zekâ ve müzikten etkilenme açısından sınıf düzeyi cinsiyet değişkenlerinin önemli faktörler olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda ilkokul, ortaokul ve liselerde öğrencilerin çoklu zekâ alanları, müzik tercihleri, müzik ilgileri, müzikten etkilenme düzeyleri arasındaki ilişkiler ile onları etkileyen psikolojik, eğitimsel ve sosyal faktörler daha detaylı araştırılabilir. Ayrıca deneysel ve nitel araştırma yöntemleri işe koşularak öğrencilerin çoklu zeka temelinde müzik kazanım, tutum ve ilgilerinde ortaya çıkan değişimler incelenebilir.

Kaynaklar

- Aalbers, S., Fusar-Poli, L., Freeman, R.E., Spreen, M., Ket, J.C., Vink, A.C.(2017). Music therapy for depression. *Cochrane Database Syst Rev.*, 11. CD004517. 10.1002/14651858.CD004517.pub3
- Ackerman Phillip, L.& Kanfer, R. (2020). Work in the 21st century: New directions for aging and adult development. *American Psychologist*, 75, 486–98. doi: 10.1037/amp0000615.
- Ahvan, Y. R., & Pour, H. Z. (2016). The correlation of multiple intelligences for the achievements of secondary students. *Educational Research and Reviews*, 11(4), 141-145.
- Akdeniz, C., Bacanlı, H., Baysen, E., Çakmak, M., Doğruer, N., Erişti, B., Eyyam, R., Gündoğdu, K., Karataş, E., Kayabaşı, Y., Kurnaz, A., Sünbül, A.M. & Tok, H. (2016). *Learning and Teaching*. Ankara: Cozum Eğitim Yayıncılık
- Batt-Rawden, K.& DeNora, T. (2005). Music and informal learning in everyday life. *Music Educ. Res.*, 7, 289–304. 10.1080/14613800500324507
- Bradt, J., Dileo, C., Potvin, N. (2013). Music for stress and anxiety reduction in coronary heart disease patients. *Cochrane Database Syst Rev.*, 12, CD006577. 10.1002/14651858.CD006577.pub3
- Campbell, L.& Campbell, B (1999). *Multiple intelligences and student achievement: Success stories from six schools*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Ceran, S. (2022). The Relationships between Secondary School Students' Visual Creativities in Art and their Attitudes towards Graphic Design. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 8(3), 576-595. <https://doi.org/10.46328/ijres.2962>
- Cespedes-Guevara, J. & Eerola, T. (2018). Music Communicates Affects, Not Basic Emotions - A Constructionist Account of Attribution of Emotional Meanings to Music. *Front Psychol.*, 9, 215. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00215. PMID: 29541041; PMCID: PMC5836201.
- Chan, D. W. (2001). Assessing giftedness of Chinese secondary students in Hong Kong: A multiple intelligences perspective. *High Ability Studies*, 12(2), 215–234.
- Johnson, J. & Kaban A. (2022). *A Pathway to Success? A Longitudinal Study Using Hierarchical Linear Modeling of Student and School Effects on Academic Achievement in a Middle School STEM Program*. ISTES Organization.
- Clayton, M. (2016). The social and personal functions of music in cross-cultural perspective. In eds Hallam S., Cross I., Thaut M., *Oxford Handbook of Music Psychology 2nd Edn*, 47–62. Oxford: Oxford University Press,.
- Çuhadar, H.C. (2017). Müzikal zeka. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(3), 1-12
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimde program geliştirme, (7. Baskı)*. Ankara: Pegema Yayınları
- Eerola, T.& Vuoskoski, J. K. (2013). A review of music and emotion studies: approaches, emotion models, and stimuli. *Music Percept.*, 30, 307–340. 10.1525/mp.2012.30.3.307
- Egermann, H., Nagel, F., Altenmüller, E.& Kopiez, R. (2009). Continuous measurement of musically-induced emotion: a web experiment. *Int. J. Internet Sci.*, 4, 4–20.
- Fritz, T., Jentschke, S., Gosselin, N., Sammler, D., Peretz, I.& Turner, R. (2009). Universal recognition of three basic emotions in music. *Curr Biol.*, 19, 573–576. 10.1016/j.cub.2009.02.058

- Furnham, A., & Budhani, S. (2002). Sex differences in the estimated intelligence of school children. *European Journal of Personality*, 16(3), 201-220. doi: 10.1002/per.438
- Gabrielsson, A. (2009). The relationship between musical structure and perceived expression. In eds Hallam S., Cross I., Thaut M., *Oxford Handbook of Music Psychology*, 141–150. Oxford: Oxford University Press. 10.1017/CBO9781107415324.004
- Gardner, H (1994). The stories of the right hemisphere. In W. D. Spaulding (Ed.), *Integrative views of motivation, cognition and emotion*, Vol. 41 of The Nebraska Symposium on Motivation (pp. 57-69). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Gardner, H (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. NYC: Basic Books
- Gomez, P.& Danuser, B. (2007). Relationships between musical structure and psychophysiological measures of emotion. *Emotion*, 7, 377–387. 10.1037/1528-3542.7.2.377
- Greasley, A.E. & Lamont, A. (2011). Exploring engagement with music in everyday life using experience sampling methodology. *Music Sci.*, 15, 45–71. 10.1177/1029864910393417
- Guéguen, N., Jacob, C., Lamy, L. (2010). Love is in The Air: Effects of Songs With Romantic Lyrics on Compliance With a Courtship Request. *Psychology of Music*, 38(3), 303-7.
- Güner, N. (1995). *Ergenlerin Dinledikleri Müzik Türünün Depresyon ve Saldırganlık Düzeyine Etkisi* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Gürçay, D. ve Eryılmaz, A. (2005). Çoklu zekâ alanlarına dayalı öğretimin öğrencilerin fizik başarısına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)*, 29, 103–109.
- Hallam, S, Cross, I.& Thaut, M. (2016). *The Oxford handbook of music psychology*. 2nd ed. Oxford University Press; 2016
- Hanci, H. (2022). Investigation of High School Students' Visual Literacy Levels. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 8(3), 611-625. <https://doi.org/10.46328/ijres.2980>
- Hartono, R. & Ozturk, O. T. (Eds.). (2022). *Studies on Social and Education Sciences 2021*. ISTES Organization.
- Illie, G.& Thompson, W. F. (2006). A comparison of acoustic cues in music and speech for three dimensions of affect. *Music Percept.*, 23, 319–330. 10.1017/CBO9781107415324.004
- Illie, G.& Thompson, W. F. (2011). Experiential and cognitive changes following seven minutes exposure to music and speech. *Music Percept.*, 28, 247–264. 10.1017/CBO9781107415324.004
- Jackowicz, S. & Ozturk, O. T. (2021). *Proceedings of International Conference on Studies in Education and Social Sciences*. ISTES Organization.
- Janata, P. (2015). Neural basis of music perception. *Handb Clin Neurol.*, 129, 187–205. 10.1016/B978-0-444-62630-1.00011-1
- Juslin, P. N. (2013). What does music express? Basic emotions and beyond. *Front. Psychol.*, 4, 596. 10.3389/fpsyg.2013.00596
- Juslin, P. N.& Laukka, P. (2004). Expression, perception, and induction of musical emotions: a review and a questionnaire study of everyday listening. *J. New Music Res.*, 33, 217–238. 10.1080/0929821042000317813
- Juslin, P. N.& Timmers, R. (2010). Expression and communication of emotion in music performance. In eds Juslin P. N., Sloboda J. A., *Handbook of Music and Emotion: Theory, Research, Applications*, 453–489.

Oxford: Oxford University Press.

- Juslin, P.N. Liljeström, S., Västfjäll, D., Barradas, G., & Silva, A. (2008). An experience sampling study of emotional reactions to music: Listener, music, and situation. *Emotion*, 8, 668–683. 10.1037/a0013505
- Kabataş, E. (2006). *10. sınıf öğrencilerinin zekâ alanları ile fizik, kimya, biyoloji ve matematik başarıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Erzurum.
- Kaleli, Y. S. (2020). Investigation of the Relationship between Pre-service Music Teachers' Attitudes towards Teaching Profession and their Self-efficacy Beliefs. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 6(4), 580-587.
- Kara, S. (2020). Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine öğrenme stilleri, tutumları ve kazanımları arasındaki ilişkiler üzerine bir araştırma. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 766 – 781
- Kaur, G., & Chhikara, S. (2008). Assessment of multiple intelligence among young adolescents (12-14 Years). *Journal of Human Ecology*, 23(1), 7-11. Retrieved from <http://www.krepublishers.com/02-Journals/JHE/JHE-23-0-000-000-2008-Web/JHE-23-1-000-000-2008-Abst-PDF/JHE-23-1-007-08-1739-Kaur-G/JHE-23-1-007-08-1739-Kaur-G-Tt.pdf>
- Kawase, S. & Obata, S. (2016). Psychological responses to recorded music as predictors of intentions to attend concerts: emotions, liking, performance evaluations, and monetary value. *Music. Sci.*, 20, 163–172. 10.1177/1029864915608682
- Kilincer, O. (2022). Examining the Relationships between High School Students' Interests in Music and Their Creativity. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 4(3), 372-390. <https://doi.org/10.46328/ijonSES.418>
- Kibici, V. B. (2022). An Analysis of the Relationships between Secondary School Students' Creativity, Music Achievement and Attitudes. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 4(1), 87-100. <https://doi.org/10.46328/ijonSES.304>
- Kirschner, S. & Tomasello, M. (2010). Joint Music Making Promotes Prosocial Behavior in 4-Year-Old Children. *Evolution and Human Behavior*, 31(5), 354-64.
- Koelsch, S. (2014). Brain correlates of music-evoked emotions. *Nat. Rev. Neurosci.*, 15, 170–180. 10.1038/nrn3666
- Krause, A.E., Hargreaves, D.J. (2012). MyTunes: Digital music library users and their self-images. *Psychol Music.*, 41, 531–544. 10.1177/0305735612440612
- Krumhansl, C.L. & Cuddy, LL. (2010). A Theory of Tonal Hierarchies in Music. In Riess Jones M, Fay RR, Popper AN, editors, *Music Perception*, 51–87. New York, NY: Springer New York.
- Kurt, M. Çinici, A. & Demir, Y. (2011). Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Kuramına Göre Zekâ Alanları ile Biyoloji Dersine Yönelik Akademik Başarıları ve Cinsiyetleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2 (1), 51-68
- Küçüküçü, M. S. (2022). İletişim Fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve sosyal girişimcilik özelliklerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 53-70. DOI: 10.54282/inijoss.1080485

- Lamont, A., Greasley, A. E. & Sloboda, J. A. (2016). Choosing to hear music: motivation, process, and effect. In eds Hallam S., Cross I., Thaut M., *Oxford Handbook of Music Psychology 2nd Edn*, 431–440. Oxford: Oxford University Press.
- LeBlanc, A., Jin, Y.C., Stamou, L. & McCrary, J. (1999). Effect of Age, Country, and Gender on Music Listening Preferences. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 141, 72-6.
- Leman, M., Vermeulen, V., De Voogdt, L., Moelants, D., Lesaffre M. & Leman, M. (2005). Prediction of musical affect using a combination of acoustic structural cues. *J. New Music Res.*, 34, 39–67. 10.1080/09298210500123978
- Loori, A. A. (2005). Multiple intelligences: A comparative study between the preferences of males and females. *Social Behavior and Personality*, 33(1), 77-88. doi: 10.2224/sbp.2005.33.1.77
- McDermott, J.H., Schultz, A.F., Undurraga, E.A. & Godoy, R.A. (2016). Indifference to dissonance in native Amazonians reveals cultural variation in music perception. *Nature*. 2535, 547–550. 10.1038/nature18635
- Mohn, C., Argstatter, H. & Wilker, F.W. (2010). Perception of six basic emotions in music. *Psychol. Music*, 39, 503–517. 10.1177/0305735610378183
- Mokhtar, I., Majid, S. & Foo, S. (2008). Information literacy education: Applications of mediated learning and multiple intelligences. *Library & Information Science Research*, 30, 195-206. 10.1016/j.lisr.2007.12.004.
- North, A., Hargreaves, D.J. & Hargreaves, J.J. (2004). Uses of music in everyday life. *Music Percept.*, 22, 41–77.
- North, A. C. & Hargreaves, D. (2008). *The Social and Applied Psychology of Music*. Oxford: Oxford University Press. 10.1093/acprof:oso/9780198567424.001.000
- North, A.C. & Hargreaves, D.J. (1999). Music and Adolescent Identity. *Music Education Research.*, 1(1):75-92.
- Ozkan, Z.C. (2022). Investigation of Secondary School Students' Anxiety and Lesson Participation towards Visual Arts Lesson. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 4(3), 408-422. <https://doi.org/10.46328/ijonSES.453>
- Ozturk, M. U. & Ozturk, M. S. (2022). The Analysis of Fine Arts Students' Social Media Awareness Levels Related to Appearance. *International Journal of Education in Mathematics, Science, and Technology (IJEMST)*, 10(3), 722-739. <https://doi.org/10.46328/ijemst.2559>
- Özgan, S. (2013). *Ergenlik Döneminde Dinlenen Müzik Türü ile Kendine Zarar Verme Davranışı Arasındaki İlişki* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi
- Panksepp, J. (2000). Emotions as natural kinds within the mammalian brain. In eds Lewis M., Haviland-Jones J. M., *Handbook of Emotions 2nd Edn*, 137–156. New York, NY: Guilford Press.
- Russell, J. A. (1980). A circumplex model of affect. *J. Pers. Soc. Psychol.*, 39, 1161–1178. 10.1037/h0077714
- Saarikallio, S. (2011). Music as emotional self-regulation throughout adulthood. *Psychol. Music*, 39, 307–327.
- Salakka, I., Pitkäniemi, A., Pentikäinen, E., Mikkonen, K., Saari, P., Toiviainen, P. & Särkämö, T. (2021). What makes music memorable? Relationships between acoustic musical features and music-evoked emotions and memories in older adults. *PLoS One*, 14, 16(5), e0251692. doi: 10.1371/journal.pone.0251692. PMID: 33989366; PMCID: PMC8121320.
- Sallavanti, M.I., Szilagyi, V.E. & Crawley, E.J. (2016). The role of complexity in music uses. *Psychol Music*, 44, 757–768. 10.1177/0305735615591843

- Sanfilippo, K.R.M., Spiro, N., Molina-Solana, M, Lamont, A. (2020). Do the shuffle: Exploring reasons for music listening through shuffled play. *PLoS One*, 15(2). :e0228457. doi: 10.1371/journal.pone.0228457. PMID: 32027672; PMCID: PMC7004375.
- Schäfer, T.& Sedlmeier, P. (2009). From the functions of music to music preference. *Psychol Music*, 37, 279–300. 10.1177/0305735608097247
- Schubert, E. (2009). The fundamental function of music. *Music. Sci.*, 13(2) 63–81. 10.1177/1029864909013002051
- Sharifi, H. P. (2008). The Introductory Study of Gardner's Multiple Intelligence Theory, in the Field of Lesson Subjects and the Students' Compatibility. *Journal of Educational Innovations*, 24, 11-20.
- Shelley, M., Chiang, I., & Ozturk, O. T. (2021). *Proceedings of International Conference on Research in Education and Science*. ISTES Organization.
- Sloboda, J.A., O'Neill, S.A., Ivaldi, A. (2001). Functions of music in everyday life: An exploratory study using the experience sampling method. *Music Sci.*, 5, 9–32. 10.1177/102986490100500102
- Snyder, R. F. (2000). The relationship between learning styles/multiple intelligences and academic achievement of high school students. *High School Journal*. 83(2), 11–20.
- Sternberg, R.J., Glaveanu, V., Karami, S., Kaufman, J.C., Phillipson, S.N., Preiss, D.D. (2021). Meta-Intelligence: Understanding, Control, and Interactivity between Creative, Analytical, Practical, and Wisdom-Based Approaches in Problem Solving. *J. Intell.*, 9(2), 19. doi: 10.3390/jintelligence9020019. PMID: 33918262; PMCID: PMC8167591.
- Sternberg, Robert J., Jarvin, L.& Grigorenko, E.L(2009). *Teaching for Wisdom, Intelligence, Creativity, and Success*. Corwin; Thousand Oaks, CA.
- Sulaiman, T., Hassan, A. & Yi, H (2011). An analysis of teaching styles in primary and secondary school teachers based on the theory of multiple intelligences. *J. Social Sci.*, 7(3), 428-435.
- Susar, F. (2006). *İlköğretim 4. Sınıf Türkçe Öğretiminde Çoklu Zekâ Kuramına Dayalı İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Erişi, Tutumlar, Öğrenme Stratejileri Ve Çoklu Zekâ Alanları Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Sünbül, A. M. (2000). Yaratıcılık ve sınıfta yaratıcılığın geliştirilmesi. *S.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 82-94
- Sünbül, A. M. (2010). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Konya: Çizgi Yayınevi, ISBN 605-5999-02-5
- Tekin, M. (2009). Ferdi Ve Takım Sporlarında Erkek Ve Kız Sporcuların Farklı Zekâ Tiplerindeki Seviyelerinin Karşılaştırılması. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(4).
- Tillmann, B., Bharucha, J.J.& Bigand, E. Implicit learning of tonality: a self-organizing approach. *Psychol Rev.*, 107, 885–913. 10.1037/0033-295x.107.4.885
- Uzun, G. (2018). *Lise öğrencilerinin ruhsal gelişimi ve ergenliğe bağlı negatif etkilerin giderilmesinde müziğin rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- van Goethem, A.& Sloboda, J. (2011). The functions of music for affect regulation. *Music. Sci.*, 15, 208–228. 10.1177/1029864911401174
- Yağışan, N., Sünbül, A.M. & Yücalan, Ö.B. (2007a). Eğitim fakültesi, güzel sanatlar ve diğer bölüm öğrencilerinin benlik imgesi ve denetim odaklarının karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 595-607.

- Yağışan, N., Sünbül, A.M. & Yücalan, Ö.B. (2007b). Müzik bölümü öğrencilerinin benlik imgeleri ve denetim odaklarının incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(22) 243-262.
- Yenice, N. & Aktamış, H. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının çoklu zekâ alanlarının demografik özelliklere göre incelenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(3),86- 99.
- Yenilmez, K. & Çalışkan, S. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanları İle Yaratıcı Düşünme Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2011) 48-63
- Yurt, E. (2011). *Sanal ortam ve somut nesnelere kullanılarak gerçekleştirilen modellemeye dayalı etkinliklerin uzamsal düşünme ve zihinsel çevirme becerilerine etkisi*. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Zentner, M., Grandjean, D.& Scherer, K.R. (2008). Emotions evoked by the sound of music: characterization, classification, and measurement. *Emotion*, 8, 494–521. 10.1037/1528-3542.8.4.494

Etik Kurul Adı, Onay Tarihi ve Sayısı

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu/ 25.03.2021 ve 22.

Yazar Bilgileri

Şakir Nevrüz

 <https://orcid.org/0000-0003-2871-5799>

Özel Konya Esentepe Koleji

Konya, Türkiye

İrtibat yazar e-posta (Contact e-mail):

sakirnevrüz@hotmail.com
